

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور

۴۶. «جزء ۲» و «بند ۴» تبصره «۲۱»

کاهش ادارات مناطق و نواحی آموزش و پرورش»

مقدمه

کوچک‌سازی دولت به عنوان یکی از اقدامات استراتژیک مدیریت دولتی نوین در ایران بوده است. هدف از این کوچک‌سازی، تعریف مجدد وظایف دولت و متمرکز کردن دولت بر مدیریت کلان اقتصاد ملی و ارائه خدمات عمومی، ساختاردهی مجدد سازمان‌های دولتی با بهینه کردن ساختار اداری و عقلانی کردن مسئولیت اداری امور عمومی و کاهش تداخل وظایف در نظام اداری کشور بوده است. به این منظور از چهار دهه پیش به این سو، سیاست‌ها، برنامه‌ها و قوانین متعددی با هدف تنظیم و متناسب‌سازی حجم و اندازه دولت در قالب قوانین برنامه‌های پنج‌ساله توسعه و یا مصوبات شورای عالی اداری ارائه شده است.

لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور نیز در تبصره «۲۱» وزارت آموزش و پرورش را مکلف به کاهش تعداد ادارات مناطق و نواحی کرده است که در ادامه به بررسی بندهای مرتبط با آن پرداخته می‌شود.

متن تبصره

بند «ب» تبصره «۲۱»

جزء «۲»- وزارت آموزش و پرورش مکلف است با هماهنگی سازمان اداری استخدامی کشور از سال ۱۳۹۸ تعداد ادارات آموزش و پرورش مناطق و نواحی مستقر در مراکز استان‌ها را حداکثر به ۶۲ واحد اداری کاهش دهد.

جزء «۴»- وزارت آموزش و پرورش مکلف است از ابتدای سال ۱۳۹۸ نسبت به تجمیع ادارات آموزش و پرورش شهرستان‌ها و مناطقی که تعداد دانش‌آموزان تحت پوشش آنها کمتر از پنج هزار (۵۰۰۰) نفر می‌باشند اقدام نماید.

پیشینه قانونی (مربوط به اصلاح نظام اداری)

- سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش، ۶-۱: بازمهندسی ساختار اداری در کلیه سطوح با رویکرد چابک‌سازی، پویاسازی همراه با ظرفیت‌سازی.

- سیاست‌های کلی نظام اداری، ۱۰- چابک‌سازی، متناسب‌سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز.

- سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، راهکار ۵-۲۲: اصلاح ساختار اجرایی و کاهش تعداد واحدهای اداری، متناسب با مدیریت کارآمد و اثربخش.

- قانون مدیریت خدمات کشوری، ماده (۱۱۴): به منظور ایجاد تحول در نظام اداری کشور در ابعاد، نقش و اندازه دولت ... شورای عالی اداری با ترکیب و اختیارات زیر تشکیل می‌گردد.

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال سوم

شماره ثبت:

۵۲۵

شماره چاپ:

۱۲۴۷

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۱۰/۵

معاونت پژوهش‌های

اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات

اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۶۲۷۷

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۱۰/۲۶

- مصوبه شماره ۱۹۴۵۲ شورای عالی اداری در خصوص تشکیل شورای تحول اداری وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مستقل.
- مصوبه شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰ شورای عالی اداری در خصوص نقشه راه اصلاح نظام اداری.
- مصوبه شماره ۳۰۲۵۹۶ شورای عالی اداری در خصوص برنامه جامع اصلاح نظام اداری و کوچک‌سازی دولت. این مصوبه یک برنامه سه‌ساله طراحی کرده است که برخی از محورهای چینی‌اند:

برنامه جامع اصلاح نظام اداری - اهداف اصلاح نظام اداری و کوچک‌سازی دولت (درصد)

هدف کمی سال ۱۳۹۹	هدف کمی سال ۱۳۹۸	هدف کمی سال ۱۳۹۷	محور اصلاحات
۳	۴	۵	کاهش حجم دولت (پست‌ها و واحدهای سازمانی)
۲۰	۱۵	۱۵	اداره تا ۵۰ درصد واحدهای عملیاتی دستگاه‌های اجرایی بر اساس قیمت تمام شده در فضای رقابتی
۳	۴	۵	کاهش مجموع کارکنان دستگاه‌های اجرایی

- **قانون برنامه ششم، ماده (۲۸) - بند «الف»:** کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاه‌های اجرایی به استثنای مدارس دولتی در طول اجرای قانون برنامه، حداقل به میزان پانزده درصد (۱۵٪) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد (۵٪) در پایان سال دوم). از طریق ... حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پست‌های سازمانی، انحلال و ادغام سازمان‌ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاه‌های اجرایی به شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری.

تبصره - انحلال، انتزاع و ادغام مؤسساتی که به موجب قانون تأسیس شده است، صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی امکان‌پذیر می‌باشد.

ارزیابی تبصره

مطالعه پیشینه قانونی و سیاستی اصلاح نظام اداری نشان می‌دهد که موضوع اصلاح نظام اداری در متن سیاست‌های کلی مورد تأکید قرار گرفته است، قانون مدیریت خدمات کشوری در ماده (۱۱۴) در خصوص اصلاح نظام اداری، تشکیل شورای عالی اداری را پیشنهاد داده است، از طرف دیگر، شورای عالی اداری در همین راستا مصوباتی را گذرانده است. ماده (۲۸) قانون برنامه ششم توسعه دستگاه‌های اجرایی دولت را مکلف به کاهش حجم، اندازه و ساختار در طول اجرای برنامه به میزان پانزده درصد (۱۵٪) نسبت به وضع موجود نموده است. بر اساس همین ماده حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پست‌های سازمانی، انحلال و ادغام سازمان‌ها و ... بر اساس مصوبه شورای عالی اداری است و تنها در مواردی که مؤسساتی به موجب قانون تشکیل شده باشند انحلال، انتزاع و ادغام آنها نیازمند مصوبه مجلس است.

پیش از این نیز شورای عالی اداری مصوباتی را در خصوص اصلاح ساختار اداری دستگاه‌های اجرایی از جمله وزارت آموزش و پرورش داشته که در هیچ کدام از آنها «اصلاح نظام اداری» را نیازمند مصوبه مجلس شورای اسلامی ندانسته است.

جمع‌بندی و پیشنهاد

وزارت آموزش و پرورش برای اصلاح ساختار اداری این وزارتخانه به ویژه در سطح ادارات مناطق و نواحی نه تنها با خلأ قانونی یا منع قانونی مواجه نبوده، بلکه فراتر از این، سیاست‌ها و قوانین بالادستی از جمله قانون برنامه ششم در ماده (۲۸) این دستگاه را مکلف به اصلاح ساختار اداری کرده است. بنابراین پیشنهاد حذف جزء «۲» و «۴» از بند «ب» تبصره «۲۱» داده می‌شود.